

**Силабус навчальної дисципліни
«Історія костюму»
назва дисципліни**

Спеціальність: 023 Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація
Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Статус дисципліни відповідно до навчального плану	Навчальна дисципліна за вибором
Курс	4
Семестр	7
Семестровий контроль	диференційований залік
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/кількість годин	Загальна кількість годин – 90 годин , кредитів ЄКТС – 3: аудиторні години – 32 (лекційні – 16 год., семінарські заняття – 16 год.), для самостійної роботи студентів визначено 58 год.)
Мова викладання	українська
Що буде вивчатися (предмет навчання,)	Предметом навчання є вивчення костюму різних історичних епох народів від найдавніших цивілізацій Єгипту і Середземномор'я до модних тенденцій ХХ ст.
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета, завдання)	<p>Мета дисципліни – дати студентами теоретичні знання про художні й технологічні особливості вбрання народів основних історичних епох: Стародавнього світу, Середньовіччя, Нового та Новітнього часу. Формування у них системних уявлень про чинники розвитку і зміни силуетів та систем декоративних оздоблень у різних народів в історичному перебігу часу.</p> <p>Завдання :</p> <ul style="list-style-type: none"> - формування комплексу теоретичних знань про костюм народів різних епох; - вивчення найважливіших принципів створення силуету вбрання за гендерними особливостями; - знання про характер відмінностей стилістики костюмів, їх технологічні й орнаментальні особливості; - формування практичних навичок та умінь з атрибуції окремих частин костюму або аксесуарів; розрізняти вбрання різних часів, народів, країн.

<p>Пререквізити (попередні компетентності, необхідні для вивчення дисципліни)</p>	<p>Для успішного вивчення «Історії костюму» студентам необхідно знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - загальні закономірності розвитку мистецтвознавчої науки «Вступ до мистецтвознавства»; - загальне розуміння історії українського та зарубіжного мистецтва; - знання елементарних принципів, що визначають характер та специфіку костюму; - знання основ декоративно-вжиткового мистецтва; - вміння визначити загальну стилістику костюму.
<p>Пореквізити (компетентності, отримані після вивчення дисципліни)</p>	<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 5. Здатність застосовувати на практиці знання, навички та вміння, набуті у результаті дослідницької роботи.</p> <p>ЗК 6. Навички використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізу інформації з різних джерел та прийняття рішень на основі аналізу отриманої інформації.</p> <p>ЗК 13. Здатність адаптуватися до нових ситуацій у професійній діяльності.</p> <p>ЗК 14. Уміння аргументувати власну позицію.</p> <p>Фахові компетентності:</p> <p>СК 4. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології образотворчого та декоративного мистецтва.</p> <p>СК 5. Здатність володіти знанням базової мистецтвознавчої експертної, методичної літератури.</p> <p>СК 6. Здатність демонструвати достатньо високий рівень експертної майстерності та спроможність до її вдосконалення через застосування відповідних практичних і лабораторних методик.</p> <p>СК 10. Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової діяльності мистецтвознавця-експерта.</p> <p>СК 18. Грунтовне розуміння історії мистецтва, детальні знання визначеної галузі дослідження у поєднанні зі знаннями щодо ведення загальної наукової дискусії.</p> <p>СК 19. Здатність до здійснення мистецтвознавчих досліджень.</p>
<p>Чому можна навчитися (результати навчання)</p>	<p>Здобувачам навчальної дисципліни «Історія костюму»</p> <p>РН 1. Грунтовні знання з історії образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва та реставрації, мистецтвознавчої експертизи, основ законодавства у галузі культури і мистецтв.</p> <p>РН 3. Володіння техніками, прийомами та методиками мистецтвознавчого аналізу та експертизи, атрибуції мистецьких творів і пам'яток культури.</p> <p>РН 7. Володіння методами опрацювання мистецтвознавчої літератури, узагальнення та аналізу мистецького матеріалу дотриманням норм академічної доброчесності, принципам формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.</p>

	<p>PH 8. Володіння понятійно-категоріальним апаратом та використання фахової термінології мистецтвознавства, застосування їх при проведенні наукових студій та публікації результатів дослідження.</p>
<p>Критерії оцінювання (екзаменаційна політика)</p>	<p>Форми оцінювання: - семестрове оцінювання: 1. Контрольна робота (тест) – 15 балів/ 5 балів*. 2. Відвідування лекцій – 5 балів/ 5 бали. 3. Оцінювання роботи під час практичних занять – 15 балів/ 8 балів. 5. Підготовка презентації – 15 балів/5 балів. 6. Участь у наукових конференціях – 15 балів/10 балів. 7. Самостійна робота – 15 балів/5 балів. * максимальний бал/ пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.</p> <p>Організація оцінювання. Контроль за якістю навчання здобувача вищої освіти здійснюється за 100-бальною системою. Загальну кількість балів здобувача вищої освіти формують семестрові бали, отримані з усіх тем змістових розділів (бали, отримані за контрольну роботу (у формі тестування), презентації тощо; бали, отримані за виконання самостійного завдання, участі у семінарі, а також бали, які отримані за підсумкову роботу (залік).</p> <p>підсумкове оцінювання: - форма оцінювання – диференційований залік; максимальна кількість балів, які може отримати здобувач – 20 балів</p> <p>Організація оцінювання Контроль за якістю навчання здобувача вищої освіти здійснюється за 100-бальною системою. Загальну кількість балів здобувача вищої освіти формують семестрові бали, отримані з усіх тем змістових розділів (бали, отримані за контрольну роботу (у формі тестування), презентації тощо; бали, отримані за виконання самостійного завдання, участі у семінарі, а також бали, які отримані за підсумкову роботу (залік).</p> <p>Умовою допуску до підсумкового оцінювання є отримання здобувачем під час семестрового оцінювання не менше ніж 40 балів (критично-розрахунковий мінімум). При цьому обов'язковим є успішне складання контрольних робіт, виконання самостійних робіт та участь у семінарах, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.</p> <p>У випадку відсутності здобувача вищої освіти з поважних причин, відпрацювання та перездачі контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу в НАКККиМ» (від 31 жовтня 2018 р., наказ №187-0).</p> <p>Оцінка здійснюється за результатами роботи впродовж усього семестру. Здобувач вищої освіти, який набрав суму залікових балів (60) має право отримати підсумкову оцінку за залік за</p>

	<p>результатами поточного контролю. Здобувачі вищої освіти, які набрали протягом семестру менше 60 балів, обов'язково складають залік.</p> <p>Присутність всіх здобувачів вищої освіти на заліку є обов'язковою</p>
<p>Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)</p>	<p>Ефективному використанню набутих знань і вмінь сприятимуть набуті загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність впровадження у професійну сферу державної мови, користування нею усно і письмово; - здатність до абстрактного узагальнення мистецтвознавчого багажу і його інтегрування в систему загальних культурних цінностей українського соціуму; - комунікувати з фахівцями різних сфер мистецтвознавчої науки - здатність до особистої креативності; <p>Фахові компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - можливість знайти фах мистецтвознавця (образотворче, декоративно-прикладне мистецтво, реставрація); - можливість стати мистецтвознавцем-експерт у різних галузях мистецтва (аукціоніст, оцінювач творів мистецтва); - стати науковцем-музейником, працівником архіву; <p>Можливість працювати в системі закладів мистецтва і культури, державним службовцем в органах управління у сфері культури, займатися індивідуальною діяльністю в галузі експертизи, культури та мистецтва, дослідницькою діяльністю.</p>
<p>Навчальна логістика</p>	<p>Навчальний курс «Історія українського мистецтва XVII – XVIII ст.» складається з циклу лекцій і семінарських/практичних занять, також самостійної роботи, структурованих у чотирьох змістових модулях. Проходження кожного модуля передбачає здійснення рубіжного контролю.</p> <p>Змістовий модуль 1. Особливості стилістики історичних костюмів народів Стародавнього світу і Середньовіччя</p> <p>1.1. Костюм народів Давнього Єгипту і Передньої Азії</p> <p>1.2. Особливості античних силуетів й оздоблювальних систем</p> <p>1.3. Розвиток силуету в Західній Європі доби Раннього і Зрілого Середньовіччя</p> <p>1.4. Особливості стилістики і силуету франко-бургундського костюму</p> <p>Змістовий модуль 2. Історичний костюм Нового часу</p> <p>2.1. Особливості силуетів й оздоблень костюмів епохи Ренесансу в Італії</p> <p>2.2. Типологія костюмів Західної Європи XVII ст.</p> <p>2.3. Особливості стилю костюмів Західної Європи XVIII ст.</p> <p>2.4. Становлення і розвиток дизайнерства і модного виробництва в XIX–XX ст.</p> <p>Форма контролю – диференційований залік</p> <p>Методи навчання:</p> <p>Вербальний (лекція, діалог)</p>

	<p>Практичний метод (семінар, практичне заняття, екскурсія) Наочний метод (демонстрація презентацій, відео) Самостійна робота з навчально-методичною літературою (конспект, виконання презентацій, підбір зображень, вивчення методики підготовки курсової роботи, анотації, статті); – інформаційні методи новітніх комп'ютерних технологій (дистанційні, мультимедійні, веб-віртуальні); – проблемний метод (розв'язання завдань, переклад, написання рефератів, тез, статей); – проєктний метод (курсознавча робота). Форми навчання: стаціонар, заочна, дистанційна</p>
<p>Інформаційне забезпечення з фонду та репозитарію НАКККІМ</p>	<p>Основна (базова) 1. Стамеров К.К. Нариси з історії костюмів. У 2-х част. Ч. 1. Київ: Мистецтво, 1978г. 174 с. 2. Стамеров К.К. Нариси з історії костюмів. У 2-х част. Ч. 1. Київ: Мистецтво, 1978г. 244 с. 3. Кибалова Л., Гербенова О., Ламарова М. Иллюстрированная энциклопедия моды. Прага, 1988. 608 с. 4. Косміна Т.В., Васіна З.О. Українське весільне вбрання. Етнографічні реконструкції. Київ: Мистецтво, 1989. 38 с. 5. Стельмашук Г.Г. Традиційні головні убори українців. Київ: Наукова думка, 1993. 240 с.</p> <p>Допоміжна 9. Матейко К. Український народний одяг. Київ: Наукова думка, 1977. 222 с. 11. Моран, Анри де История декоративно-прикладного искусства : о древнейших ... [перевод с французского] / Анри де Моран. Москва: Б. Шевчук, 2012. 12. Несен І.І. Архітектоніка костюму: теорія понять. <i>Культурні та мистецькі студії XXI століття: науково-практичне партнерство</i>. Матеріали міжнародного симпозіуму, присвяченого 50-річчю Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв 6.06.2019 року. Київ: НАКККІМ, 2019, с. 381–382. 13. Несен І.І. Особливості формотворення костюмів у народі стародавнього світу. <i>Наукова атрибуція творів мистецтва та оцінка культурних цінностей</i>. Зб. Конференції 24–25 жовтня 2019 р. Київ: НАКККІМ, 2019. С. 104–107. 14. Несен І.І. Особливості формотворення костюма на українських теренах за доби Середньовіччя. <i>Мистецтвознавчі записки</i>. Київ: НАКККІМ, 2020. Вип. 37. С. 28–33. 15. Ніколаєва Т. В. Тектоніка формотворення костюма. Київ : Арістей, 2008. 340 с.</p>
<p>Локація та матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Аудиторії 201 (18), 206 (7), 003 (15) НАКККІМ, комп'ютери, монітор, предмети експертизи та інша наочність, мультимедійна техніка Національний музей українського народного декоративного мистецтва Національний музей мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків Національний історико-культурний заповідник «Києво-Печерська»</p>

	<p>лавра» Національний центр народної культури «Музей Івана Гончара» Музей театрального, музичного та кіномистецтва. Victoria Museum — приватний музей історичного костюму та стилю</p>
Кафедра	Кафедра мистецтвознавчої експертизи (корп. 18, каб. 203)
Інститут	Інститут практичної культурології та арт-менеджменту
Інформація про науково-педагогічного працівника (з фото)	 <p>Несен Ірина Іванівна, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи, кандидат історичних наук</p> <p>Автор колективних монографій, каталогів виставок, методичних матеріалів, понад 100 публікацій, присвячених проблемам українського декоративно-вжиткового мистецтва і традиційної культури.</p> <p>Учасник міжнародних (Україна, Італія, Голландія, Німеччина) і всеукраїнських конференцій, симпозіумів.</p> <p>Автор виставкових і музейних експозицій. Організатор низки Науково-практичних конференцій</p> <p>Підвищення кваліфікації за програмою «Технології у навчальний процес закладів вищої мистецької освіти» (2019, НАКККіМ).</p> <p>Свідоцтво про підвищення кваліфікації 12 СС 02214142 / 001743–19.</p> <p>Протягом 2018–2021 років вийшло друком 25 публікацій, серед них:</p> <p>1. Традиційне гончарство Житомирщини: проблеми дослідження збереження. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Імплементация конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини: підсумки т</p>

перспективи» (20–21 грудня 2017 р.). Київ, 2018. С. 50–55.

2. Лаврентій Крщонович: начерки до портрету митця епохи бароко. Художня культура і мистецька освіта: традиція та сучасність. Матеріали Міжнародної науково-творчої конференції. Київ: НАКККіМ, 2018. С. 138–140.

3. Українське народне житло в контексті проблеми синтезу мистецтв. Мистецтвознавчі записки. Зб. Наук. Пр. Вип. 36. К. : ІДЕЯ ПРИНТ, 2019. С. 77–82.

4. Архітектоніка костюму: теорія понять. Культурні та мистецькі студії XXI століття: науково-практичне партнерство. Матеріали міжнародного симпозиуму, присвяченого 50-річчю Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв 6.06.2019 року. Київ: НАКККіМ, 2019, С. 381–382.

5. Український традиційний костюм у контексті архітектоніки моделей. Український мистецтвознавчий дискурс : Колективна монографія/ за аг. Ред. д.і.н. В.В. Карпова; НАКККіМ. Рига: Izdevnieciba «Baltija Publishing». 2020. С. 292–305.

6. Стилiстичні особливості театральних костюмів Анатолія Петрицького у виставах за мотивами творів Миколи Гоголя. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 33. Дрогобич: Гельветика, 2020. С. 1–10.

7. Проблема змістів і формотворення театального вбрання для п'єси Оскара Вайльда: на прикладі комедії «Як важливо бути серйозним». Міжнародна науково-практична конференція «Культурологія та мистецтвознавство: точки дотику та перспективи розвитку». Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 27-28 листопада 2020 р. Венеція, 2020. С. 209–213.

8. Джерела змістів театального костюму авангардних вистав: зображеннями костюмів балету «Парад» (1917 р.). Міжнародна науково-практична конференція «Спеціалізовані і мультидисциплінарні дослідження». Матеріали міжнародної науково-практичної конференції 11 грудня 2020 р. Амстердам. Голландія. 2020. С. 94–98.

9. Синтез мистецтв. Навчальний посібник. Київ: НАКККіМ, 2020. 120 с.

10. Експертиза предметів та атрибутів: Культурна атрибутика. Методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 020 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Київ: НАКККіМ, 2021. 39 с.

11. Особенности стилистики костюма в символистском театре. Scientific Collection Interconf+. Theory and Practice of Science: Key Aspects. Rome. Italy. 7–8.04.2021. № 49. P. 418–422.

12. Stage Costume And Problems Of Theatrical Symbolizm In Ukraine Based On The Premiere Performance Of Drama “Stone Host” By Lesya Ukrainka In 1914. Linguistics and Culture Review. 2021 5(S4). P. 819-831.

13. Semiotic Codes of the Costume in the Political Theater Performances in the USSR of the 1930s. Art: metamorphoses and discourses. Collectiv

	monograph. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2021. P. 143–162.
Оригінальність навчальної дисципліни (при наявності).	Дисципліна дозволяє здобувачу отримати важливі для успішної самореалізації за спеціальністю знання та навички з проблем декоративно-ужиткового мистецтва.
Політика академічної доброчесності	Всі учасники освітньої діяльності дотримуються політики академічної доброчесності, визначеної вимогами НАКККіМ, що запорукою якості освіти.
Лінк на дисципліну	У 2020-2021 навчальних роках у навчальному процесі використовувався Google Classroom з навчально-методичними матеріалами.